

den we op de buitenplaats ook Bastaarddoronicum (*Doronicum willdenowii*) en Sneeuwkllokje (*Galanthus nivalis*) zowel enkel- als dubbelbloemig. Of Beemdooievaarsbek (*Geranium pratense*), Lievevrouwebedstro (*Asperula odorata*) en Gevlekte aronskelk (*Arum maculatum*), die er ook voorkomen, hier als stinseplanten of als indigenen moeten beschouwd worden, zal wel een open vraag blijven.

In 1973 gaf de N.J.N. afdeling Utrecht, een inventarisatieverslag uit betreffende flora en fauna van de Wickenburgh. De gegevens werden verzameld van maart t/m september 1972. Het behoorlijk complete floristisch overzicht geeft geen *Petasites albus*, maar vermeldt een gemengde groeiplaats van Groot en Klein hoefblad. Dit is een begrijp-

pelijke en grappige vergissing. Immers de bloeistengels van het vroeg bloeiende Wit hoefblad verwelken reeds in maart en lijken dan heel veel op de bloeistengels van de mannelijke vorm van Groot hoefblad, die ook spoedig na de bloei verdroren, terwijl de bladeren van Wit hoefblad door hun kleiner formaat aan die van Klein hoefblad doen denken.

Wie gaat er eens na of Wit hoefblad nog elders in ons land als stinseplant voorkomt? Men kan dan bijvoorbeeld gebruik maken van gegevens uit de schoolflora van Heukels, 16e druk 1923, waar als vindplaatsen worden genoemd: Amersfoort, Schalkwijk, Overveen, Leiderdorp, Foxhol, Heukelum, Westerbroek.

Zeldzame planten tellen

J. MENNEMA

In navolging van de Britten wil de afdeling Nederland met ingang van 1975 jaarlijks de aantallen individuen van uiterst en zeer zeldzame Nederlandse plantesoorten gaan registreren. Onder uiterst en zeer zeldzame planten worden verstaan de soorten, die in 10 of minder uurhokken voorkomen (1). Een uurhok is thans $5 \times 5 \text{ km}^2$ groot; vóór 1950 was een uurhok — één uur lopen lang en één uur lopen breed — $20^{5/6} \text{ km}^2$ (zie fig. 1).

Om enige ervaring te verkrijgen in dit nieuwe project wordt dit jaar gestart met een beperkt aantal van 10 soorten, waarvan onlangs de verspreidingskaarten zijn gepubliceerd (2).

Het betreft de volgende soorten (met tussen haakjes het aantal uurhokken, waarin zij thans in Nederland worden aangetroffen): Poppenorchis, *Aceras anthropophorum* (5),

Hondskruid, *Anacamptis pyramidalis* (4), Bitterling, *Blackstonia perfoliata* (5), Knots-zegge, *Carex buxbaumii* (7), Akkergeelster, *Gagea villosa* (5), Kruisbladgentiaan, *Gentiana cruciata* (6), Paardehoefklaver, *Hippocrepis comosa* (1), Aapjesorchis, *Orchis simia* (1), Herfstschroeforchis, *Spiranthes spiralis* (3) en Moerasgamander, *Teucrium scordium* (1).

In het eerste jaar moet een schets en een beknopte beschrijving van de groeiplaats worden gemaakt op daarvoor bestemde formulieren, die in de daarop volgende jaren alleen moet worden herhaald, als er duidelijke veranderingen zijn opgetreden. Voorts moet elk jaar de totale oppervlakte, die de groeiplaats van de soort bedekt, worden opgegeven in m^2 + het totale aantal planten, verkregen door afzonderlijk drie stadia op te tellen, nl. de zaailingen, de niet bloeiende

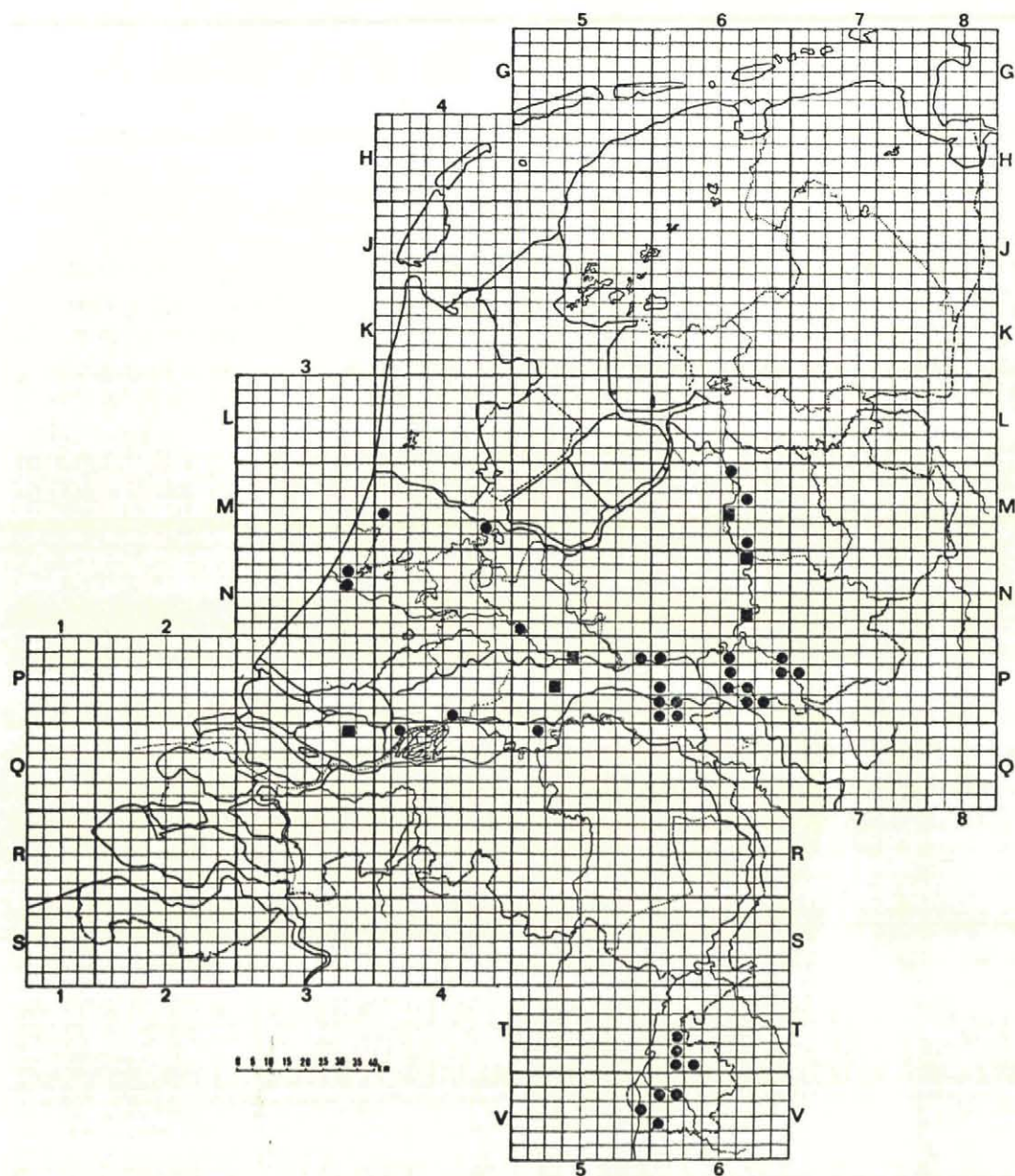

Fig. 1. *Verspreiding van de Akkergeelster, Gagea villosa L., in Nederland.*
● = gegevens van vóór 1950, ■ = gegevens sinds 1950. Uit: J. Mennema, *Atlas van de Nederlandse Flora* (in voorbereiding).

en de bloeiende exemplaren, tot welke laatste gemakshalve ook de exemplaren in knop en in vrucht worden gerekend. Tevens moet

jaarlijks worden vermeld of er veranderingen in de directe en/of indirecte omgeving van de groeiplaats worden waargenomen, die

een bedreiging voor het voortbestaan daarvan zouden kunnen vormen.

Wie voor één van de soorten belangstelling heeft om op een vindplaats te gaan tellen, wordt verzocht zich daarvoor bij de afd. Nederland van het Rijksherbarium, Schelpenkade 6, Leiden op te geven. Hem/haar worden dan zo spoedig mogelijk formulieren toegezonden. Wie wel wil tellen, maar van geen van de genoemde soorten een vindplaats in zijn omgeving heeft en daarom tellingen aan andere zeer zeldzame plantesoorten wil doen, nodig ik uit met mij contact op te nemen.

Het ligt voorshands niet in de bedoeling deze gegevens te publiceren. Zij zijn te raadplegen voor geïnteresseerde onderzoekers en zullen worden gebruikt om rechtstreeks of via de daartoe geëigende instanties (bv. de commissie voor de bescherming van de wilde flora van de Kon. Ned. Botanische Vereniging) op een verontrustende achteruitgang van de aantallen individuen te reageren.

Litteratuur:

1. Maarel, E. van der, 1971. Florastatistieken als bijdrage tot de evaluatie van natuurgebieden. *Gorteria* 5 (7/10): 176-188.
2. Quené-Boterenbrood, A. J. & J. Mennema, 1973. Zeldzame Nederlandse plantesoorten in Zuid-Holland. Prov. Waterstaat Zuid-Holland, Den Haag. 110 p.

Tischeria angusticolella, een zeldzame mineermot op roos

A. VAN FRANKENHUYZEN en J. M. FRERIKS

In september 1973 maakten wij in Zuid-Limburg onder leiding van de heer G. R. Langohr uit Simpelveld een excursie, met het doel speciale aandacht aan bladmineerende insecten in fruit- en andere gewassen te besteden.

Het hoogtepunt van deze dag kwam, toen wij een krijthelling te Wahlwiller bereikten, waar de grond min of meer rotsachtig was en waar vele hoogopgaande rozen groeiden, waarschijnlijk Hondсроzen (*Rosa canina*). Op dezelfde roossoort had onze gids in 1972 te Schin op Geul een bijzondere mineermot ontdekt, door hem gedetermineerd als *Tischeria angusticolella* (Duponchel). Nu werd

deze door ons ook hier aangetroffen.

Een aantal gemineerde bladeren werd afgeplukt en ter uitbreiding van onze herbaria gedroogd. Uit verscheidene andere bladminen werden de vlinders gekweekt, waarvan een deel ten behoeve van de collectie van de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen werd opgezet. Een groter deel der verschenen vlinders is echter voor onderzoek van de levenswijze benut.

De mot is, voor zover bekend, in Nederland slechts enkele malen waargenomen, gevangen en/of gekweekt. In oude jaargangen van het Tijdschrift voor Entomologie wordt de soort enkele malen genoemd. In deel 30 (1887) deelt D. ter Haar mede, dat de soort op roos was gevonden. In deel 70 (1927) vermeldt Snellen dat Ter Haar de soort in 1886 te Winterswijk had aangetroffen.

De overdruk van deze publikatie wordt opgenomen in de Verslagen en Mededelingen van de Plantenziektenkundige Dienst.